

Justis- og beredskapsdepartementet

Postboks 8005 Dep
0030 Oslo

NOU 2012:8 - Ny utdanning for nye utfordringer - høringsuttalelse

Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap (DSB) viser til høringsbrev fra Justis- og beredskapsdepartementet datert 16. mars 2012.

DSB var representert i utvalget som utarbeidet utredningen samtidig som vi ivaretok sekretariatsfunksjonen.

Utvalget har vurdert brann og redningsvesenets oppgaver, kompetansebehov og utdanning i dagens etatsskolemodell og i forhold til fremtidige oppgaver og utdanningsbehov. Basert på denne vurderingen har utvalget fremmet forslag om ny helhetlig utdanningsmodell. Utvalgets innstilling samsvarer i hovedsak godt med direktoratets synspunkter, spesielt når det gjelder behovet for å få på plass en utdanningsmodell som ivaretar kompetansebehovene for både heltids og deltidsansatte i brann og redningsvesenet.

Som nasjonal brannmyndighet og etatsstyrer av Norges brannskole finner DSB at dagens utdanning for heltidsansatte ikke er tilstrekkelig for å ivareta dagens eller fremtidige oppgaver. Dagens utdanning dekker heller ikke alle spesialiseringsbehov og kan ikke sies å være med og for eksempel videreutvikle brann og redningsetatens behov for økt bruk av beredskapspersonell i forebyggende arbeid.

Når det gjelder deltidsansatte i brann og redningsvesenet finnes det mange utfordringer knyttet til innhold, kapasitet og brukervennlighet i kursgjennomføring innenfor dagens modell. Modellen ivaretar heller ikke behovet for felles basiskompetanse mellom heltids og deltidspersonell, noe som vil være sentralt i fremtiden for å kunne stimulere til økt samarbeid og mobilitet mellom heltids og deltids brann og redningsvesen.

Slik direktoratet ser det har utvalget lagt frem forslag til ny utdanningsmodell som vil sikre nødvendig kompetanseheving innenfor de fleste roller i brann og redningsvesenet. Foreslåtte modell legger også til rette for økt rekruttering og mangfold. DSB ser spesielt utvalgets innplassering av ny utdanningsmodell i det norske utdanningssystemet som viktig i forhold til brann og redningsetatens fremtid hva gjelder konkurranse om arbeidskraft og evne til å tiltrekke seg riktig personell.

Brann og redningsvesenets har en viktig rolle innenfor kommunal beredskapsplikt. DSB ser den foreslåtte utdanningsmodellen som et viktig ledd i dette arbeidet, økt kompetanse innenfor risiko og sårbarhetsanalyser og forebyggende arbeid vil kunne bidra til dette.

Direktoratet støtter med dette utvalgets foreslåtte modell, men har noen kommentarer:

- 1) Norges brannskole i Tjeldsund er i dag nasjonal utdanningsinstitusjon for landets brann og redningsvesen og er etatsstyrt av DSB som nasjonal brannmyndighet. Basert på erfaringer fra dagens modell tror DSB det vil bli svært krevende, spesielt i forhold til kompetanse og

øvingsfasiliteter, å organisere fremtidig utdanning ved flere enn en fagskole. Direktoratet ser det derfor som mest formålstjenelig at kompetansen og anlegget ved Norges brannskole videreføres som den sentrale utdanningsinstitusjonen og at omleggingen til og videre drift av fagskolen styres av DSB som nasjonal brannmyndighet. Dette vil ikke minst sikre en videre faglig tilknytning mellom den nye fagskolen og den kommunale brann og redningstjenesten.

- 2) De økonomiske konsekvensene ved ny utdanningsmodell er synliggjort i vedlegg til utredningen. I tillegg ønsker DSB å synliggjøre at en eventuell omlegging av Norges brannskole til fagskole vil være avhengig av at skolens fasiliteter og utstyr gjøres moderne nok for oppgaven. Den sentrale utdanningsinstitusjonen for fremtidens brann og redningspersonell vil være avhengig av dette for å lykkes med rekruttering. Viktigheten av at opplæringsutstyr og fasiliteter henger med på samfunnsutviklingen kan eksemplifiseres i forhold til de investeringer som er gjort innenfor operatør opplæringen i Nødnett i Stavern. Det er slike investeringer som er avgjørende for at beredskapspersonell, og spesielt de i førstelinjen, blir i stand til å takle og håndtere fremtidens ulykker, kriser og katastrofer.
- 3) DSB har i henhold til bestilling i årlige tildelingsbrev fra Justis- og beredskapsdepartementet gjort nødvendige vurderinger om hvilke anlegg som det vil være beredskapsmessig behov for ut fra dagens situasjon. Med bakgrunn i vurderingene er ca 100 anlegg besluttet avhendet, blant annet Espeland leir. Pr mai 2012 har DSB avhendet ca 60 sivilforsvars eiendommer/anlegg, og arbeidet med avhending av Espeland leir vil starte opp i løpet av 2012.
- 4) DSB ser det som viktig å poengtere at faglige områder innenfor direktoratets portefølje, slik som elsikkerhet og farlig stoff ikke er tilstrekkelig ivaretatt innenfor foreslått utdanningsmodell. Direktoratet ser det imidlertid som naturlig at en full gjennomgang av alle relevante fagområder vil bli gjennomført ved en eventuell omlegging fra dagens modell til ny helhetlig utdanningsmodell, og at alle avdekkede mangler vil bli ivaretatt på den måten.
- 5) Slik direktoratet ser det vil det kunne bli et spørsmål om hvorvidt det vil være nok søknad til de ulike spesialiseringer på andre år av studiene. For eksempel vil det fremtidige behovet for 110-operatører være mindre enn dagens, samtidig ser direktoratet det som positivt at foreslått utdanningsmodell søker å ivareta rekruttering til et bredere spekter av roller innenfor brann og redningsvesenet enn hva som kanskje vil være mulig gjennom et felles toårig løp for alle elever.
- 6) Utvalgets foreslåtte utdanningsmodell vil måtte antas å bli utfordrende i forhold til rekruttering av feiere, da de etter dagens modell etter fullført fagbrev og 5 ukers forebyggende kurs er kvalifisert til å jobbe i forebyggende avdeling. Etter ny modell vil de stille på lik linje med andre fagbrev ved opptak til fagskoleutdanningen og således får en mye lengre vei til den samme jobben enn innenfor dagens utdanningsmodell.

For øvrig tiltrer DSB utvalgets forslag.

DSB vil ikke være i stand til å kunne ta ny oppgaver som følge av oppfølgingen av NOU 2012: 8 Ny utdanning for nye utfordringer uten at direktoratet tilføres ekstra ressurser.

Med hilsen
for Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap

Jon A. Lea
direktør

Anne Rygh Pedersen
avdelingsdirektør